

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De President van de Algemene Rekenkamer
Lange Voorhout 8
2514 ED Den Haag

Directie Begrotingszaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

www.minfin.nl

Ons kenmerk

2019-0000071050

Datum

Betreft Bestuurlijke reactie op de Staat van de
Rijksverantwoording 2018

Geachte heer Visser,

Hierbij ontvangt u mijn reactie op het door u vertrouwelijk toegezonden conceptrapport *Staat van de rijksverantwoording 2018*, dat ik met belangstelling heb gelezen. Het verheugt mij dat u de in het Financieel Jaarverslag Rijk 2018 opgenomen financiële informatie van het Rijk goedkeurt¹. Hierna ga ik in op enkele rijksbrede onderwerpen voor zover deze betrekking hebben op de volgende onderdelen:

1. Financiële informatie van het Rijk;
2. Rijksbrede (financiële) bedrijfsvoering.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties reageert in een afzonderlijke reactie op onderwerpen aangaande de niet-financiële bedrijfsvoering in het licht van de coördinerende (systeem-)verantwoordelijkheden van deze bewindspersoon.

Voor een reactie op specifieke conclusies per departement verwijs ik u naar de bestuurlijke reacties van de betreffende bewindspersonen op uw departementale verantwoordingsonderzoeken.

1. Financiële informatie van het Rijk

Rechtmatigheid uitgaven

U constateert dat de uitgaven van het Rijk in 2018 voor 99,34% rechtmatig zijn besteed. Het percentage fouten en onzekerheden blijft hiermee ruim onder de tolerantiegrens van 1%. Ik zie dit als een voortzetting van het positief stabiele beeld van de afgelopen jaren. We houden het hoge niveau van rechtmatigheid vast en dat is goed nieuws. Het rapport plaatst ook een kanttekening. Het beschrijft dat fouten en onzekerheden in de departementale bestedingen worden toegerekend aan de totale rijksrekening, maar indien deze worden afgezet tegen de departementale bestedingen (als separate geldstroom), dan is "het beeld minder florissant". Het percentage fouten zou dan boven de 1% uitkomen en de rechtmatigheid circa 98,5% bedragen. Ik erken deze constatering en voeg toe dat

---

¹ De Rijksrekening en de Saldibalans zijn goedgekeurd onder voorbehoud dat de Staten-Generaal de wetsvoorstellen van de bij de Rijksrekening behorende slotwetten aannemen.

het uiteindelijk gaat om de bestedingen van de *totale* rijksrekening. Ik onderschrijf uiteraard ook dat de focus voor een rechtmatige besteding van middelen moet liggen op geldstromen met hoge(-re) risico's.

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk
2019-0000071050

Slotwetmutaties

Beleidsmatige slotwetmutaties die niet bij de Tweede Kamer zijn gemeld merkt u aan als onrechtmatig. U kondigt voor 2019 aan dat u ook de beleidsmatige mutaties die niet *tijdig* aan de Staten-Generaal zijn gemeld als onrechtmatig zult aanmerken. Ik zal dit onder de aandacht brengen van de desbetreffende ministeries.

Nationale Verklaring

Ik ben verheugd met uw oordeel dat de Nationale Verklaring 2019 – evenals eerdere jaren – een getrouw beeld geeft van de rechtmatigheid van de transacties en het functioneren van de beheer- en controlesystemen voor EU-middelen. Daarnaast spreek ik mijn dank uit voor het aanvullend onderzoek van de Algemene Rekenkamer naar EU-inkomenssteun voor boeren.

Instellingen op afstand

Het rapport schenkt aandacht aan de informatiewaarde van de verantwoording van instellingen op afstand zoals zbo's. Ik onderschrijf het belang van transparante verantwoording van dergelijke instellingen en zal mij blijven inzetten voor het vergroten van de informatiewaarde van de verantwoording over zbo's en andere instellingen op afstand.

2. Rijksbrede (financiële) bedrijfsvoering

Onvolkomenheden

Over 2018 stelt de Algemene Rekenkamer 47 onvolkomenheden vast. Er zijn geen *ernstige* onvolkomenheden in tegenstelling tot voorgaande jaren. De stijging ten opzichte van 2017 is deels te wijten aan een verslechtering in de inkoop en overdrachtsuitgaven en deels aan het feit dat de Algemene Rekenkamer ICT breder heeft onderzocht dan andere jaren. Uit uw onderzoek blijkt dat het beheer van ICT eerder is verslechterd dan verbeterd. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gaat nader in op de complexe problematiek van het ICT-beheer.

Het rapport vermeldt dat door voortdurende veranderingen binnen de rijksoverheid er altijd in meer of mindere mate problemen zullen zijn in de bedrijfsvoering van het Rijk. Deze constatering deel ik. Hoewel onvolkomenheden dus altijd een 'fact of life' zullen zijn in een veranderende wereld, is de stijging in 2018 een opvallende ontwikkeling die mijn aandacht heeft. De continuïteit van het beleid is gebaat bij solide bedrijfsvoering, zowel financieel als niet-financieel. De aanpak van onvolkomenheden, op welk deelgebied dan ook, moet daarom altijd de juiste *prioriteit* hebben. Tegelijkertijd blijkt dat het oplossen van onvolkomenheden ook *tijd* nodig heeft.

Digitale overheid

Binnen de digitaliserende overheid werkt mijn ministerie samen met de andere ministeries aan betere financiële informatievoorziening door binnen de ICT-systemen meer te harmoniseren, uniformeren en standaardiseren. Steeds meer gegevens worden vervolgens als open data beschikbaar gesteld en er wordt nagedacht over de implementatie van toekomstige verbeteringen. Het

programma "Naar een digitale begroting" van het ministerie van Financiën draagt bij aan een goede wisselwerking tussen de verschillende digitaliseringstrajecten.

Directie Begrotingszaken

Ons kenmerk
2019-0000071050

Hoogachtend,
de minister van Financiën,

W.B. Hoekstra